МОДЕЛ НА ЈАВЕН МЕНАЏМЕНТ СО СТРАТЕГИСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ ВО ЈАВНИОТ СЕКТОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

АПСТРАКТ

Во трудот направен е обид, да се разработат клучните фактори за успешен модел на јавен менаџмент со стратегиски карактеристики од аспект на комплексно и динамички променливо окружување. Во таа насока, најнапред, се разработуваат пристапите на комплементарните тенденции во јавниот сектор кои што го поттикнале преминот од модел на јавно администрирање во модел на јавен менаџмент. Потоа, се дава прегледен приказ на доминантните тенденции во менаџерската мисла на јавниот менаџмент како што се новиот јавен менаџмент и перспективата на компонентите на јавниот менаџмент заснована на процесот на јавниот менаџмент ѝ се аргументира потребата од системски пристап на моделот на јавниот менаџмент за интегрирање на трендовите посебно изразени како глобализација, глобално управување и транснационална економија. Врз основа на динамичките принципи на овие тенденции и трендови, во централниот дел на трудот се елаборира ситуационо-процесниот модел како појдовна структура за дефинирање на клучните односи и процеси што треба да се имаат предвид при развојот на моделот на јавниот менаџмент со стратегиски карактеристики. Во пресекот на четирите системски динамики (надворешно окружување, внатрешно окружување, стратегија за претприемничка ориентација и управување) е јадрото, т.е. основниот процес за креирање на претприемничката ориентација како клучна димензија на интегралниот процес на јавниот менаџмент. Тој процес се потпира на суштинските пристапи и принципи што ги нудат концептите на стратегискиот менаџмент „организациско учење“ и „стратегија за креирање на претприемничка ориентација“.

Оттука, произлегува неопходноста за деталната разработка на концепцијата на стратегискиот менаџмент како дисциплина која нуди одговор на прашањето: како да се овозможи и обликува претприемничката ориентација на интегралниот процес на јавниот менаџмент? На темелите од ова теоретско спознавање е креирана и реализирана концепцијата на емпириското истражување со чија помош е испитан, во практиката на јавниот менаџмент на Р.Македонија, директниот ефект на „организациското учење“ и „ стратегија за креирање на претприемничка

ориентација " врз односот претприемничка ориентација на процесот на јавниот менаџмент-перформанси на успехот.

Резултатите и согледувањата од емпириското истражување покажуваат дека организациското учење и стратегија за креирање на претприемничка ориентација мора да бидат имплементирани од аспект на нивната суштинска намена и улога како би се подобриле функционалноста и перформансите на успехот на моделот на јавниот менаџмент со стартегиски карактеристики во контекст на Р.Македонија, но и во универзален контекст.

Клучни зборови: Јавен менаџмент, модел на јавен менаџмент, јавни организации, организациско учење, претприемничка стратегија, перформанси на успехот, равенка на оптимално решение, окружување.

PUBLIC MANAGEMENT MODEL WITH STRATEGIC CHARACTERISTICS IN THE PUBLIC SECTORS OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

ABSTRACT

In this paper the author made an effort to elaborate the key factors for a successful model of public management, with strategic characteristics, from the point of view of dynamic and changeable surrounding. In this direction, firstly the author elaborated the approaches of complementary intentions in the public sector which have initiated the transfer from model of public administration to model of public management. Then it is given a clear description of the dominant intentions in the management thought of the public management as the new public management and the perspective of the public management components based on the public management process and it is discussed the need of systematic approach of the public management model for integration of the trends especially expressed as globalization, global management ad transnational economy. Based on the dynamic principles of those intentions and trends, in the central part of the paper is elaborated situational process model, as starting structure for defining the key relations and processes that should be taken in consideration in the development of the public management model with strategic characteristics. In the center of the four systematic dynamics (external surrounding, internal surrounding, strategy for entrepreneurial orientation and managing in general) is the core *i.e.* the basic process of creating the entrepreneurship orientation, as a key dimension of the integral managing process of the public management. That process is based on the core approaches and principles that are offered by the concepts of the strategic management "organizational learning" and "strategy for entrepreneurial orientation".

Here emerges the necessity for detailed elaboration of the strategic management concept as discipline, which offers an answer of the issue: How to enable and how to be shaped the entrepreneurship orientation of the integral managing process of the public management? On the basis of this theoretic working knowledge it has been created and realized the conception of the empiric research. With its help there was made a research in the practice of the public management in the Republic of Macedonia, the direct effect of the "organizational learning" and "strategy for entrepreneurial orientation" in virtue of the entrepreneur orientation of the process of the management of the public management - success performances.

The result and the working knowledge of the empiric research show that the organizational learning and entrepreneur strategy have to be implemented from the aspect of their basic part and function in order to improve the function and the success performances of the public management model with its strategic characteristics in the Republic of Macedonia and in universal context.

Key words: Public management, model of public management, public organizations, organizational learning, entrepreneurial strategies, performances success, equations of optimal solutions, environment.